

УДК. 618.63:613.99:159.9

FACTORS INFLUENCING A WOMAN'S DECISION REGARDING BREASTFEEDING

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РІШЕННЯ ЖІНКИ ЩОДО ГРУДНОГО ВИГОДОВУВАННЯ**Melnychuk L. V. / Мельничук Л.В.***s.m.s., as.prof. / к.м.н., доц.*

ORCID: 0000-0001-9954-745X

Researcher ID (Web of Science): C-6949-2017

Scopus Author ID 57193918844

23010007

*Bukovinian State Medical University**Theatre sq., 2, Chernivtsi, 58002, Ukraine.**Буковинський державний медичний університет**Театральна площа, 2, м. Чернівці, 58002, Україна.***Dyachuk A. R. / Дячук А.Р.***Student / Студент**Bukovinian State Medical University**Theatre sq., 2, Chernivtsi, 58002, Ukraine.**Буковинський державний медичний університет**Театральна площа, 2, м. Чернівці, 58002, Україна.***Makarova O.V. / Макарова О.В.***s.m.s., as.prof. / к.м.н., доц.**Bukovinian State Medical University**Theatre sq., 2, Chernivtsi, 58002, Ukraine.**Буковинський державний медичний університет**Театральна площа, 2, м. Чернівці, 58002, Україна.*ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3348-2440>Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/C-9339-2017>

Scopus Author ID: 57202752680

Vostrikova I.S. / Вострікова І.С.*doctor-epidemiologist OKNP**«Chernivetsky Regional Perinatal Center»,**St. Bukovynska 1-A, Chernivtsi, 58000, Ukraine**Лікар-епідеміолог ОКНП**«Чернівецький обласний перинатальний центр»,**вул. Буковинська 1-А, м. Чернівці, 58000, Україна*

Анотація. Стаття присвячена вивченню впливу чинників на рішення жінок щодо грудного вигодовування. Проведено опитування 96 жінок за створеною Google формою. Включені питання віку жінки, соціального статусу, дотримання стратегії підтримки грудного вигодовування, труднощі під час вигодовування дитини, тривалість грудного вигодовування, вплив інформації від медичних працівників. Позитивно впливає на тривалість грудного вигодовування дотримання сучасних технологій раннього прикладання у перші 30-60 хвилин після народження, сумісне перебування з дитиною, навчання техніці грудного вигодовування, знання переваг грудного вигодовування, відмова від замінників грудного молока. Сильні позитивні кореляції існують між тривалістю грудного вигодовування та наявністю навчань з питань грудного вигодовування ($r = 0,69; p < 0,005$), соціальною групою жінки ($r = 0,73; p > 0,005$), сильні негативні кореляції виявлено між тривалістю грудного

вигодовування та використанням штучної суміші у перші доби ($r = -0,62$; $p < 0,00$), проблемами прикладання до груді ($r = -0,70$; $p < 0,005$). Жінки, які відвідували тренінги з навчання грудному вигодовуванню частіше годували груддю, порівняно з тими, що не мали навчання; попередній досвід грудного вигодовування позитивно впливає на намір годувати грудьми, у порівнянні з тими, хто не мав.

Висновки. На рішення жінки щодо грудного вигодовування впливає багато факторів: соціальних, демографічних, медичних. Навчання медичних працівників та жінок на різних етапах медичного супроводу, дотримання сучасних перинатальних технологій, попередній досвід грудного вигодовування, знання переваг грудного вигодовування позитивно впливає на рішення щодо грудного вигодовування.

Ключові слова: грудне вигодовування, немовля, замінники грудного молока, лактація.

Вступ.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я та Американської академії педіатрії, саме грудне вигодовування визнано “золотим стандартом” харчування немовлят [1,2]. Молоко матері містить ідеальний склад поживних речовин, гормонів і антитіл, які захищають організм дитини від інфекцій і сприяють оптимальному розвитку імунної, нервової та інших систем. Правильне харчування в перші місяці та роки життя дитини є критично важливим чинником для її здоров'я, росту та розвитку. Тема вигодовування немовлят давно перебуває у фокусі досліджень медичних фахівців, педіатрів, дієтологів і психологів у всьому світі [3,4].

Міжнародні дослідження свідчать про недостатній рівень поінформованості жінок про довгострокову користь грудного вигодовування для матері та дитини. Відзначено необхідність підвищення рівня освіти та соціальної підтримки для матерів.[5,6] Попередні міжнародні дослідження показали зв'язок між наступними факторами та материнським наміром годувати виключно грудьми: позитивне ставлення щодо грудного вигодовування, уявна соціальна підтримка, попередній досвід виключно грудного вигодовування, старший вік матері, високий рівень освіти та знань про переваги виключно грудного вигодовування [7,8]. Більшість жінок приймають рішення в першому триместрі або навіть до того, як завагітніти, хоча деякі приймають рішення в кінці вагітності або навіть після пологів. Намір годувати грудьми є визначальним фактором, коли справа доходить до його ініціювання, особливо по відношенню до тривалості виключно грудного вигодовування. Процес початку та підтримки грудного вигодовування дуже вразливий до зовнішніх впливів і соціальних факторів, що означає, що

багато жінок які бажають годувати грудьми, можуть цього не зробити[8]. Однак, цей складний процес вартує майбутніх позитивних наслідків для здоров'я дитини та жінки для запобігання ожиріння, діабету, алергічних захворювань у майбутньому [9,10,11,12].

Метою дослідження було проаналізувати вплив факторів на рішення жінок щодо грудного вигодовування.

Матеріал і методи.

Проведено опитування 96 жінок-годувальниць з різними видами вигодовування дитини за створеною Google формою. Питання анкети включали: вік жінки, соціальний статус, дотримання стратегії підтримки грудного вигодовування на різних етапах медичного супроводу, труднощі прикладання до груді, знання переваг грудного вигодовування, вплив медичних працівників на рішення щодо вигодовування, тощо. Статистичну обробку результатів дослідження проводили за допомогою стандартних методів з розрахунком відносних величин, методів варіаційної статистики, вираховувались середня арифметична виборки (M), стандартна помилка середньої арифметичної (m). Проведено кореляційний аналіз для вивчення і оцінки зв'язку між двома або більше змінними. Визначили, чи існує взаємозв'язок між змінними, а також оцінили його силу та напрямок.

Результати досліджень.

Опитано 96 жінок від 19 до 39 років (рис.1), які мали дітей від 0 до 4 років з різним видом вигодовування. На грудному вигодовуванні було 71,4% дітей, на штучному та на змішаному – по 14,3% дітей.

У вікових групах жінок тривалість грудного вигодовування була більшою у жінок 31-35 років ($18,0 \pm 0,00$) місяців, найменша- у жінок 21-30 років ($4,76 \pm 3,89$) місяців.

Більшість жінок знають про переваги грудного вигодовування, а саме склад жіночого молока, імунологічні властивості. Але, лише 17,9% проінформовані про цінність грудного вигодовування для здоров'я самої жінки (рис.2).

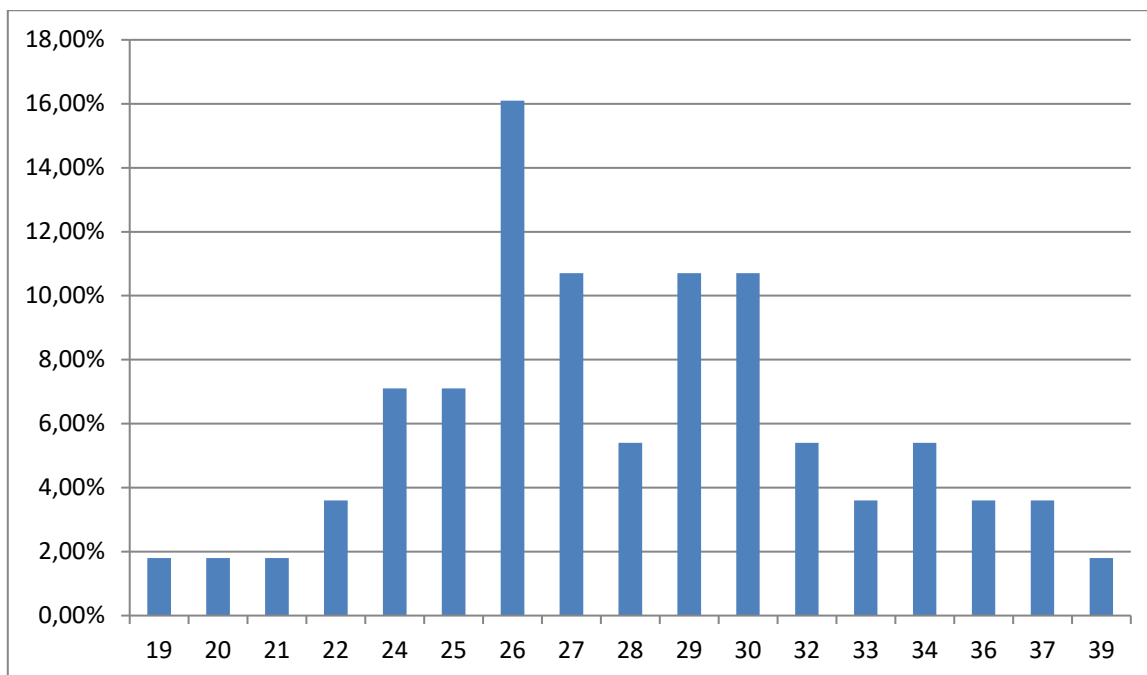

Рисунок 1- Віковий склад жінок, які давали відповідь на питання анкети.

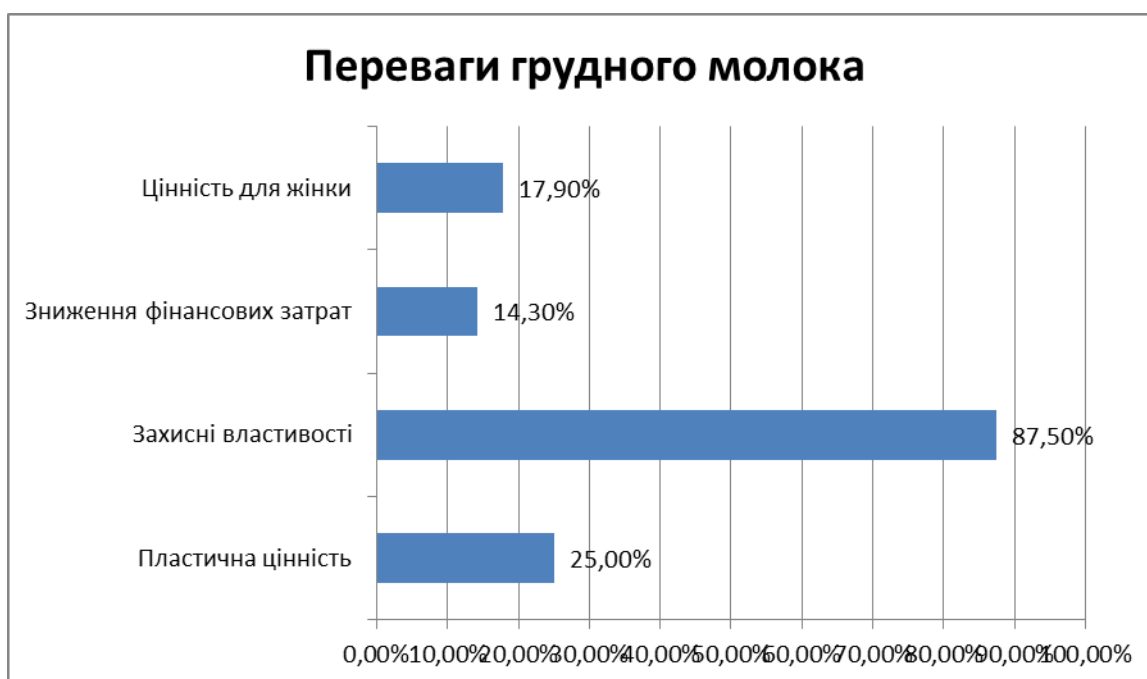

Рисунок 2 - Результати відповіді на питання знань переваг грудного вигодовування

Підтвердили перше прикладання новонародженого до груді впродовж 30-60 хвилин 73,2 % матерів та сумісне перебування з дитиною -82,1% жінок. Однак, 64,3% жінок давали дитині у перші доби замінники грудного молока з різних, у тому числі «хибних» причин (рис.3).

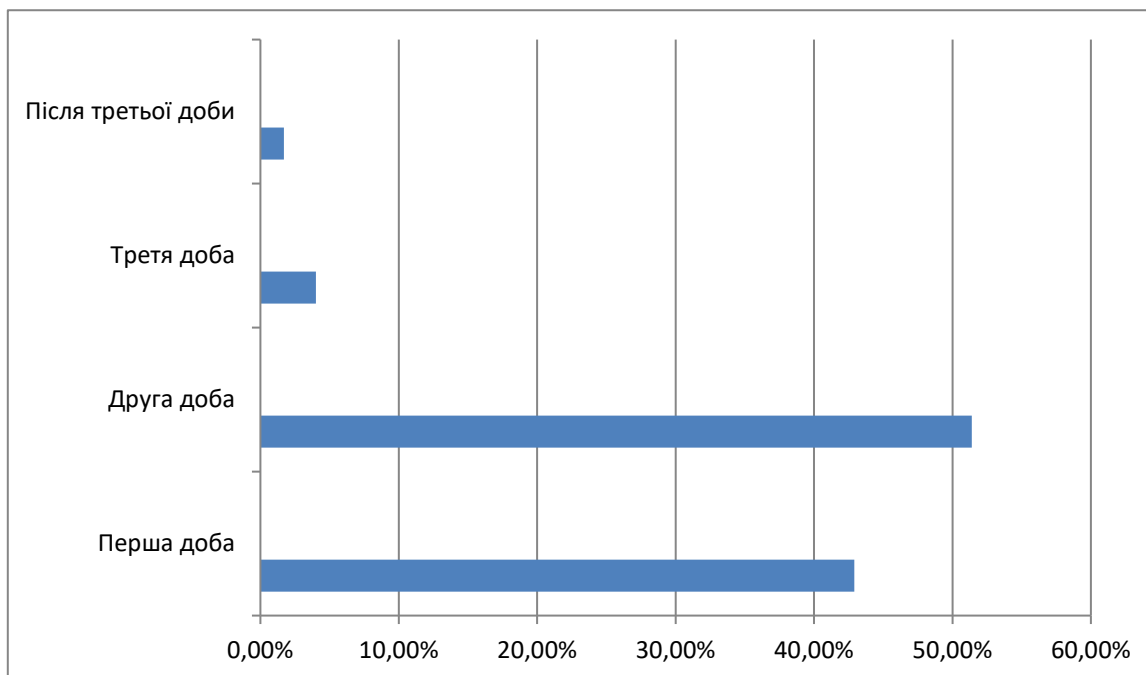

Рисунок 3. Вік отримання штучної суміші

Найбільш частими проблемами при грудному вигодовуванні були проблеми із сосками (29,2%), лактостаз (28,9%), мляве смоктання (13,3%). У 28,6% жінок не було жодних проблем щодо грудного вигодовування.

Лише 17,9% жінок пройшли заняття з грудного вигодовування проти 82,1%, які не мали такого досвіду.

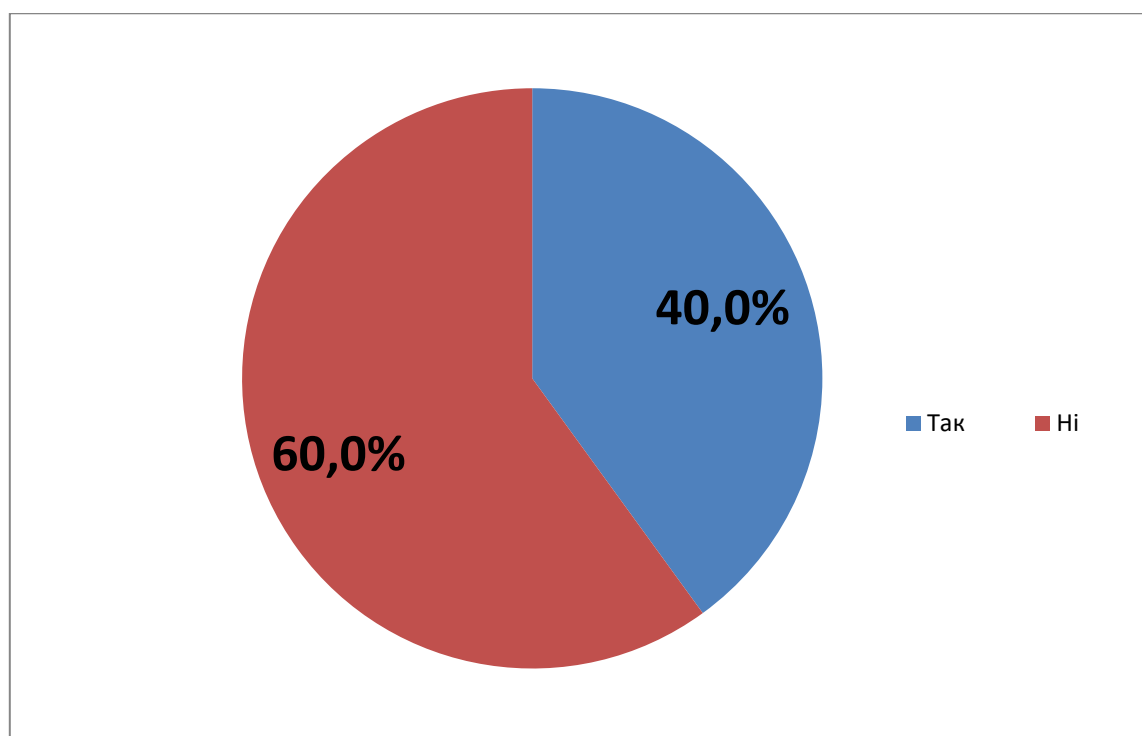

Рисунок 4-Задоволеність інформацією сімейного лікаря

Матерів також просили оцінити ступінь впливу кількох осіб (медсестер, педіатрів, сімейних лікарів, друзів), а також мотиви, які їх спонукали прийняти рішення про грудне вигодовування. Лише 40,0% жінок були задоволені інформацією від сімейного лікаря (рис.4) та 46,4%- від медичної сестри (рис.5). Більшість (60%) опитаних отримували інформацію з соціальних мереж та інших джерел.

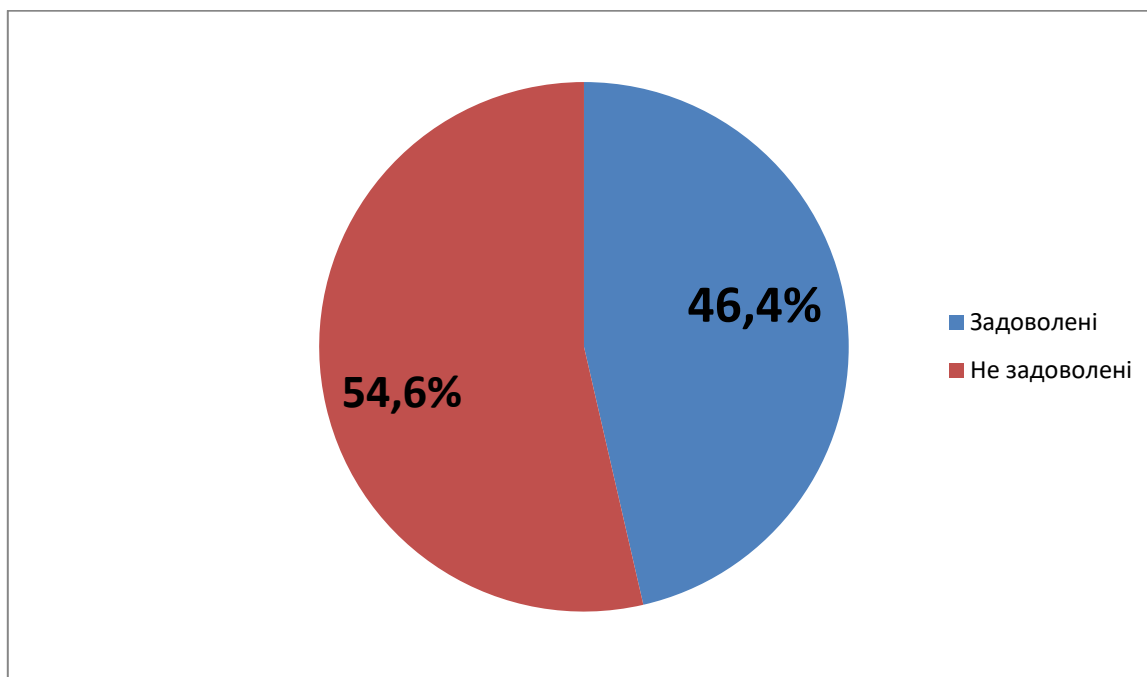

Рисунок 5- Задоволеність інформацією від медичних сестер

Проведено кореляційний аналіз між різними факторами та тривалістю грудного вигодовування. Результати кореляційного аналізу демонструють, що сильний позитивний зв'язок існує між тривалістю грудного вигодовування та наявністю навчань з питань грудного вигодовування ($r = 0,69; p < 0,005$), соціальною групою жінки ($r = 0,73; p > 0,005$), помірний позитивний зв'язок виявлено між тривалістю грудного вигодовування та задоволеністю інформацією від сімейного лікаря ($r = 0,42; p > 0,005$), віковою групою жінки ($r = 0,47; p < 0,005$), сильний негативний зв'язок виявлено між тривалістю грудного вигодовування та використанням штучної суміші у перші доби ($r = -0,62; p < 0,005$), труднощами прикладання до груді ($r = -0,70; p < 0,005$) (табл.1).

Таблиця 1-Кореляційний аналіз факторів впливу на тривалість грудного вигодовування

Фактори	Проблеми лактації	Достатні прибавки маси тіла	Тривалість грудного вигодовування	Використання замінників грудного молока
Вік жінки	$r = -0,3^*$	$r = 0,3$	$r = 0,47^*$	$r = 0,1$
Соціальна група	$r = -0,5^*$	$r = 0,1$	$r = 0,73$	$r = 0,02$
Навчання з питань грудного вигодовування	$r = -0,3$	$r = 0,1$	$r = 0,69^*$	$r = -0,2$
Труднощі прикладання до груді	$r = -0,2^*$	$r = 0,2$	$r = -0,70^*$	$r = -0,2$
Задоволеність інформацією, отриманої від сімейного лікаря	$r = -0,4$	$r = 0,2$	$r = 0,42$	$r = -0,1$
Використання замінників грудного молока в перші доби життя	$r = 0,95$	$r = 0,1$	$r = -0,62^*$	-

* $p < 0,05$.

Таблиця 2 -Тривалість грудного вигодовування (у місяцях) в залежності від чинників

Чинник	Так	Ні	Вірогідність різниці
Навчання з питань грудного вигодовування	$13,71 \pm 5,53$	$11,08 \pm 4,37$	$p > 0,05$
Наявність проблем з сосками	$8,70 \pm 3,47$	$16,0 \pm 4,06$	$p < 0,05$
Наявність лактостазу	$15,86 \pm 5,12$	$7,64 \pm 5,24$	$p < 0,05$
Використання замінників грудного молока в перші доби	$9,5 \pm 6,62$	$13,33 \pm 5,71$	$p < 0,05$
Раннє прикладання до груді	$14,83 \pm 4,89$	$8,69 \pm 5,53$	$p < 0,05$
Сумісне перебування	$14,83 \pm 4,89$	$8,69 \pm 5,53$	$p < 0,05$

На тривалість грудного вигодовування негативно впливають труднощі у перші доби, а саме проблеми із сосками, використання замінників грудного молока. Позитивно впливає на тривалість грудного вигодовування дотримання сучасних технологій раннього прикладання у перші 30-60 хвилин після народження, сумісне перебування, навчання техніці грудного вигодовування (табл.2).

Висновки:

1. На рішення жінки щодо грудного вигодовування впливає багато факторів: соціальних, демографічних, медичних. Навчання медичних працівників та жінок

на різних етапах медичного супроводу, дотримання сучасних перинатальних технологій, попередній досвід грудного вигодовування, знання переваг грудного вигодовування позитивно впливає на рішення щодо грудного вигодовування.

2. Сильні позитивні кореляції існують між тривалістю грудного вигодовування та наявністю навчань з питань грудного вигодовування ($r = 0,69; p < 0,005$), соціальною групою жінки ($r = 0,73; p > 0,005$), сильні негативні кореляції виявлено між тривалістю грудного вигодовування та використанням штучної суміші у перші доби ($r = -0,62; p < 0,005$), проблемами прикладання до груді ($r = -0,70; p < 0,005$).

3. Відсутність знань з техніки прикладання до груді сприяє проблемам лактації та негативно впливають на тривалість грудного вигодовування.

4. Медичним працівникам слід приділяти більше часу для інформування щодо переваг грудного вигодовування, техніці грудного вигодовування, подолання проблем лактації для досягнення оптимальних термінів грудного вигодовування.

Література.

1. World Health Organization. "World Breastfeeding Week 2022: Step up for Breastfeeding" 2022; 1-7 AUGUST. <https://www.paho.org/en/campaigns/world-breastfeeding-week-2022-step-breastfeeding:1-7 AUGUST>.

2. Mik J.Y., Noble L. Technical Report: Breastfeeding and the Use of Human Milk. Pediatrics. 2022; 150(1), e2022057989.

3. Paramashanti A., Dibley M.J., Huda T.M., Prabandari Y.S., Alam N.A. Factors influencing breastfeeding continuation and formula feeding among rural and urban mothers: A qualitative study. International Breastfeeding Journal. 2023; 18, 48.

5. Wang Y.-W., Chang Y.-J. Effects of the experience of breastfeeding-friendly practices and breastfeeding intention and self-efficacy on breastfeeding behavior: a cohort study in Taiwan. International Breastfeeding Journal. 2023; 18, 5.

6. Сантос-Гусман А., Рівера Х., Унар-Мунгвія М., Рамірес-Сільва І. Addressing Infant and Young Child Feeding Recommendations From a Nutrition and

Food System Perspective. 2024;Nov;15(11):100303.doi:
10.1016/j.advnut.2024.100303.

7. Бабіч Л., Кривов'яз Т., Дебела В., Краснікова М., Кудлай М. Позиційний документ УАМГВ No1: Актуальність грудного вигодовування, переваги, можливі перешкоди, шляхи сприяння поширеності. 01.08.2023р.

8. Callaghan S, Moore RL, Geraghty AA, Yelverton C, McAuliffe F. Examination of weight status, parity and maternal education factors on intentions to breastfeed and breastfeeding duration in an Irish cohort. Proc Nutr Soc.2020;79:1.

9. Кісельова ММ., Моштук ОС., Григоренко ЛВ., Шлемкевич ОЛ. Грудне вигодовування дітей – «золотий стандарт», давній досвід і нові науково доведені переваги. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2022; XII; 2(44): 53-58. DOI: 10.24061/2413-4260.XII.2.44.2022.10

10. Miettinen ME, Honkanen J, Niinistö S, Vaarala O, Virtanen SM, Knip M. Breastfeeding and circulating immunological markers during the first 3 years of life: the DIABIMMUNE study. Diabetologia. 2022; 65(2):329–35. doi: 10.1007/s00125-021-05612-2

11. Hamer DH, Solomon H, Das G, Knabe T, Beard J, Simon J, et al. Importance of breastfeeding and complementary feeding for management and prevention of childhood diarrhoea in low-and middle-income countries. J Glob Health. 2022;12:10011. Available at:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9344980/doi:10.7189/jogh.12.10011>

12. Nuzzi G, Di Cicco ME, Peroni DG. Breastfeeding and allergic diseases: what's new? Child (Basel, Switzerland). 2021;8(5):330. doi: 10.3390/children8050330.

Abstract. The article is devoted to the study of the influence of factors on women's decisions regarding breastfeeding. A survey of 96 women was conducted using a form created by Google. Included are questions of the woman's age, social status, compliance with the breastfeeding support strategy, difficulties during breastfeeding, the duration of breastfeeding, and the influence of information from medical professionals. Adherence to modern technologies of early application in the first 30-60 minutes after birth, joint stay with the child, training in breastfeeding techniques, knowledge of the advantages of breastfeeding, refusal of breast milk substitutes have a positive effect on the duration of breastfeeding, strong negative correlations were found between the duration of breastfeeding and the use of artificial formula in the first days ($r = -0.62$; $p < 0.00$), problems with

attachment to the breast ($r = -0.70$; $p < 0.005$). Women who attended breastfeeding trainings breastfed more often than those who did not receive training; previous breastfeeding experience has a positive effect on the intention to breastfeed, compared to those who have not.

Conclusions. A woman's decision to breastfeed is influenced by many factors: social, demographic, and medical. Education of medical workers and women at various stages of medical support, compliance with modern perinatal technologies, previous experience of breastfeeding, knowledge of the advantages of breastfeeding positively affects decisions regarding breastfeeding.

Key words: breastfeeding, baby, breast milk substitutes, lactation.